

תשורה

meshachat nishoain shel
shni'or zlman v'bat shv'ah b'la shihiyin
nisiluviyush

יום חמישי, כ"א כסלו ה'תשס"ט

יחי אדוננו מוריינו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לזכות
זכות החתן והכלה

הה"ח ר' משה שי ניסילעוויטש

זוגתו פרת פארע תהי

הה"ח ר' שלום מעוזלי שי קלפרסון

זוגתו פרת בתיה תהי

הה"מ ר' זאב וולף שי ברונשטיין

זוגתו פרת שריה תהי

הה"ח ר' מנחם יעקב שי ריבניץ

זוגתו פרת סלונה תהי

ג, מכתבי עצות וברכות מכ"ק אדמו"ר הררי"ץ, המכ"ק אדמו"ר מה"מ – יום נישואיהם של זקנינו החתן, שחל כאמור ביום זה.

בנוסף על כך הבנו גם סיפור מופת מכ"ק אדמו"ר הררי"ץ שבס בר' שלום מענדל שיחי, רג'il לטספר עליו. לסיפור מצורף המכתב של חתנו הררי"ץ, יחד עם הצלום ממברך לכ"ק אדמו"ר הררי"ץ בעניין זה.

ליקוט וסידור המכתבים וכתייתת הקדמה ותוכן המכתבים נערכו עוד של החתן, הרב שלום דובער שיחי פרידלנד ואנו מודים לו על טענו בזוהה מקרוב לב.

ולסימן נודה בזה בפה מלא לזכני החתן, מוה"ר שלום מענדל שיחי, הרובנית מרת בתיה על שהואילו למסור לנו מכתבים אלו בלויו הסבירם. יום נישואיהם הס' נברכם שימושיכו ייחדיו לארכיות ימים ושנים טובות ופי בתפקדים הנעלאה אשר המה מראשוני השלוחים משלוחי הרבי במדינת אשר כיונם וזירזם ועוזדים על כל צעד ושביל, מתוך בריאות שלמה והרחבה ההן בפרטיות והן בכללות – במוסדות שהקימו, ומתווך נחת אמריתי מכל ילדיהם נכדים וצאצאיהם כ"י ומוריبي היהודים שהתקרנו לאבינו שבשמיים, ושיצקו תיכף ומיד קיבל את פניו משיח צדקינו.

ולחתן הרה"ת שניואר זלמן וזוגתו הכללה מרת בת שבע בלה נחל מלא הטנא ברכות, ברכות שמיים מעל, שייצקו להקים בנין עדי עת נאמן בישראל על יסודי התורה המצווה והחסידות, בית חב"ד אמיתי, מאושרים בכל, מתוך בריאות והרחבה ב蓋emitות וברוחניות, ושפע של ובל"שכה' בפריז. בתשורה נתמקד בפרט בתפקדים הצדדיים' שהוטלו עליו, הנוגעים לפעולות בהפצת המעינות בפראג גופה, ולהדפסת ספרי קה"ת. אודות תפkickדו העיקרי – הקשר עם אנ"ש בפולין, בברה"מ, ובמחנות הנ"ל – קצחה הירעה, וא"ה עוד חזון למועד.

הורי החתן
הרבי אליעזר ומרת חייה שיחיו ניסילעוויטש

הורי הכללה
הרבי יוסף יצחק ומרת חנה שיחיו ברונשטיין

פתח דבר

לרגל יום שמחתנו בנישואינו הרה"ת שניואר זלמן שיחי ניסילעוויטש עם ב"ג מרת בת שבע בלה שתחי' אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו ושמחים להגיע בפניכם קובל תשורה כהוקра על שהואלתם לשמות איתנו יחדיו ביום שמחת לבבנו.

'תשורה' זו מורכבת ממכתבי הרבי מה"מ להורי החתן והורי הכללה, לרجل חתונתם, וכן מכתבי הרבי לחתן והכללה לרגל הולדתם.

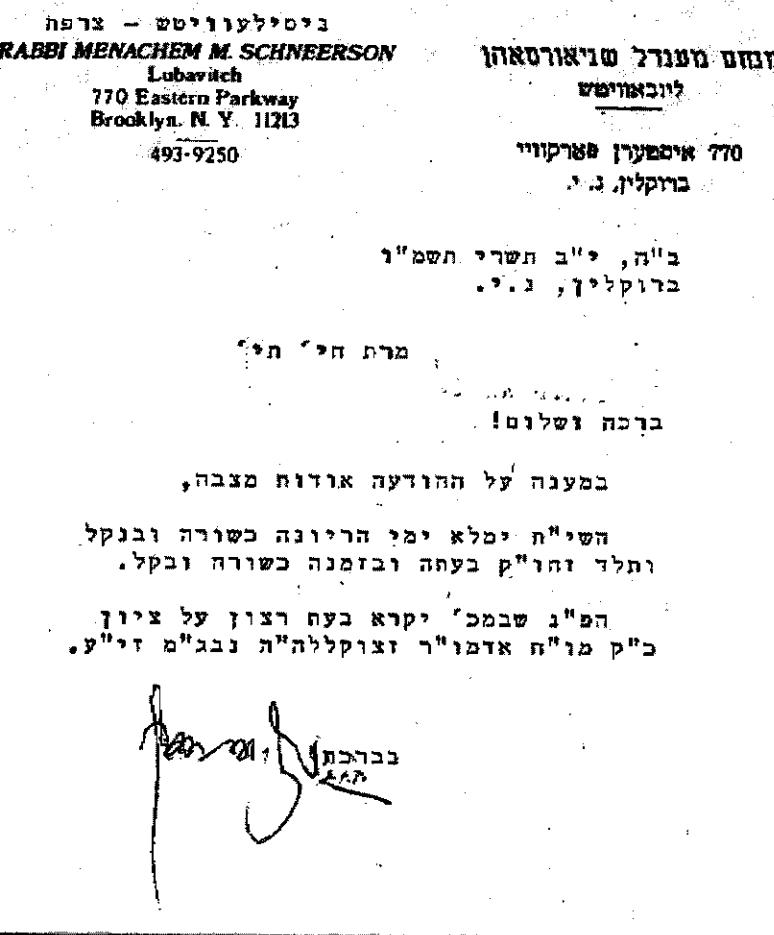
כמו כן, מובאים בזאת ממכתבי רבותינו נשיאנו לשב החתן הרה"ח ר' שלום מענדל שיחי' קלמנסון אשר הואל למסור לנו אותם לזכוי הרבים, ולרגל יום נישואינו השישים עם רעייתו זקנת החתן מרת בתיה שתחי' שחל בערב זה (כ"ב כסלו תש"ט – כ"ב כסלו תשס"ט).

המכתבים המתפרטים כאן מתמקדים בשלשה תחומיים ספציפיים:
א. אודות פעילותו בפראג לאחר הגירתו אנ"ש ובריחתם מאחריו מסך הברזל אל ארץ נושבת, בעת אשר שימש כאחראי ורכז הקשר בין אנ"ש המתגוררים באופן ארעי במחנות שבמדיניות גרמניה ואוסטריה לבין לכ"ק אדמו"ר הררי"ץ וה'לשכה' בפריז. בתשורה נתמקד בפרט בתפקדים הצדדיים' שהוטלו עליו, הנוגעים לפעולות בהפצת המעינות בפראג גופה, ולהדפסת ספרי קה"ת. אודות תפkickדו העיקרי – הקשר עם אנ"ש בפולין, בברה"מ, ובמחנות הנ"ל – קצחה הירעה, וא"ה עוד חזון למועד.

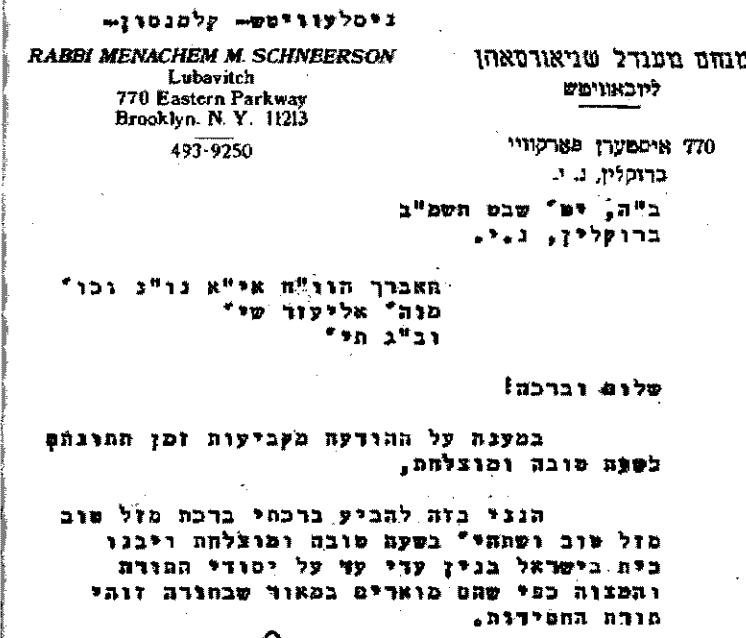
ב. כתוצאה מתפקידיו זה, זכה לשמש כמתווך בין הרבי לאימנו הרובנית חנה ע"ה באמצעות מכתבים ומברקים העוסקים/non בדאגה הגשמית בענייני הוצאותיה הכספיות, והן בתיאום הזמןם לפגישה הידועה בפריז.

וזאת למודיע אשר ידוע לנו כי יש מהמכתבים שכבר הודפסו, אלא שנמצאים כאן גם כאלה שהם בבחינת 'פרסום ראשון', ועל מנת שהתמונה תהיה שלמה צירפנו את הכל ייחדיו.

מכتب הרב בקשר עם ימי ההריוון

מכتب הרב לרגל חתונת הורי החתן

מכتب הרבי לרגל חתונת הכלה

ברונקסוויל ריזינג'ס צפ

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N.Y. 11213

493-9250

חנוך מנחם שניארסון

לובביץ'

77 אנטוליו פראטויו
ברוקלין, נ.י.

ביה, ב', מ"מ תעדיין
ברוקלין, נ.י.

הרבנן הווים איני אנויך וכו'
מוחי יופק יאחים שמי^ו
וביאג תמי^ו

שלום וברכה

במענה על החוזה תפביועות זהן חתונתם ליום
כ"ג כסלו ה'באל

הכני בזאת להביע ברוחם ברכת מזל טוב מזל
טוב ושותה^ו בשעה טובם ומוצלחת ויבנו בית בישראל
בניין עד' עד על יסודי התורה והמצווה כפי ששם
תוארים במאה שבחותה דוד' תורה החסידות.

ברכת מזל טוב
מזל טוב

מכتب הרבי לרגל הולצת החתן

גיסילעוויטש פאריז

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N.Y. 11213

493-9250

טבוס טבנאל פניאורנסון

ליובאוויטש

77 אנטוליו פראטויו

ברוקלין, נ.י.

ביה, כ' שבט תעמיין
ברוקלין, נ.י.

המפיק איינא נויב וכו'
מוחי אליעזר שמי^ו

שלום וברכה

במענה על ההודעה אשר נולד להם בן לפאל טוב,

הנה יהיר מהשיות שיכניסווה לבריתו של אברהם
אביינו, וכשה שיכניסווה לבריתו כו' ייכניסווה לתומזה
ולחופה ולמעשים טוביים, ויגדלו ביחס עם זוגו חי^ו
תהור תרחה.

ברכת מזל טוב

הקדמה

תקיימו הציבורוי הראשון של זקני הר"ר שלום מענדל שיחי' קל בשליחות ובפיקוח ישר של רובוטינו נשיאנו, היה בעדוננו בחור בתפקיד או 'שגריר' כפי שהוא אוז, בין אם לא"ש לכ"ק אדמו"ר הררי"ץ, תחת הנהלתו אשר פעלה בראשות הרה"ח ר' בנימין גורודצקי.

הרקע להנ"ל נוצר בעקבות הניגרת אנ"ש מברה"מ בראשית שנות ה-30 היה זה לאחר כמעט שלשה עשורים בהם שלט הממשל הקומוניסטי ללא מיצרים ביד קשה. לעומת רבים ממשוחות 'העולם הדתי והחרדי' נלאחר עלייתם לשלטון הגיעו בהמוניים למדיניות הרווחה, נשארו אנ"ע כ"ק אדמו"ר הרש"ב ובנו מלא מקומו כ"ק אדמו"ר הררי"ץ במדיניות בשנים הבאות ונכנסו אנ"ש לקרב במלחמות מצוחה ומלחמות חרומה והיע על קיומ התורה והמצוות, חינוך הילדים, שמירת בתיה הנקסט והמק ושמירת גחלת היהדות שלא יעמכו זדים. רבים מאנ"ש שילמו בשנותיהם, בהווי משפחתם, ואף בחיהם.

אחר הניגרת כ"ק אדמו"ר הררי"ץ עם בני משפחתו אל מחוץ למדינה, החלה השתדלות אצל רבים מאנ"ש לקבל אישורי הניגרת, חומות הברזל הנעוות ביד קשה בשלשות של ברזל מנעו בעדם, בין בריה"מ לשכנותיה נותר חסום ובגדר חלים בלבד. מלבד מתי מס' אנ"ש שבדרך-לא-דרך, בניסי ניסים, השיגו את מבקשם - רוב אנ"ש תחת עולם הקשה של הקומוניסטים ועושי דבריהם, בהתחפרות והסמכות, מחדר לחדר, ממרTCP למרתף ומעיר לעיר.

השינוי הכללי בא בעקבות המלחמה. כאשר החזית הבוערת חרב הערים בהם נכהו ריכוז היהודים הי"ד באוקריינה וברוסיה הלבנה וההרים בפסיעות גדולות ומאיממות עבר תוככי רוסיה נסו רוב משפחות אנ"ש האתר של מדינות ברה"מ, רחוק מאזור הקרבנות. באזבקיסטן התקבז

מכتب הרב לרוגל הולדת הכלה

בראנשטיין צפת

מנזר שענדר שניאורסון

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N.Y. 11213

493-9230

ליבאומיש

77 איסטפערן אטראקייז
ברוקלין, נ.י.

ביה, נ.י. נסלו חממייה
ברוקלין, נ.י.

חווזיה איזיא נו"ג וכוכו
טוה"י יונק יצחק שי"

שלום וברכה!

ובעה על ההזדמנות אחר נולדה להט בת לטאל טוב

הגה ימ"ר מהשייה טיגאלגה ביחד עם זוגו ג'י' למתורה ולחותה ולמעשים טוביים מזור"ר (טזוזרשב) נ"ע, אשר

מנתגו הוא לאמר גם בלידת בת לתורה ולחותה ולמעשים טובים, עיט מוד"ל (בזכות ג'י' א) גשים בואי. דכין באחרוני פז' באונזינ'נו, ונסרך כו.

וברכך מזל טו

עצמם מלאוה 'בבנייה משפחתי' חדשים, שאת זהותם הכיר ימים ספורים לאחר מכן. שוב מצא עצמו לבודו בפולין.

באותה עת הבעייה הנגדולה הייתה אכן לצאת, אך בעיה נוספת נספהת נלווה לאן לлечת? כל מדינה דרצה אישורי כניסה והגירה וכו"ב, מלבד פולין הם נחשים כאזרחותה. אך דא עקא שבפולין הסכנה הייתה מוחשית – ר' האנטישמיות שריחפה באוויר, והן מצד השיקות עם ברה"מ שיכלה לתוצאות מסוכנות אם יולשנו או יתפסו בדרך קלשה.

בימים בקרבת אנ"ש בשלת ההתקלה לצאת ולנצל את הרוגעים האור אף אחיהם כדי להציל את עורם. כשנכנסו אנ"ש לכוננות נוצץ קשיים חדשים: א. הנירות היו קשים יותר להשגה שכן אלו שנמכרו השחוור כבר נחטפו, ורוב משפחות אזרחי פולין כבר נסעו כבר שהוקשה להצטרף לנפשיהם למשפחות נתני פולין. ב. אילו הייתה היציאה מתפר משך אותם חדשים שכבר חלפו, הרי היו יכולם להתפזר ולהתרוות נתני פולין; ואילו בעת – מכיוון שהיציאה צריכה להיעשות במהירות ביריה אלא לצאת בקבוצות מרוכזות היוצאות בנירות מזוייפים שבקל עלות על עקבותיהם. ג. תחנות המשע הצטמצמו והוגבלו לעיר למברג לעומת החודשים הקודמים בהם יצאו רכבות המשע אף מטהקנט עז מכיוון שרבים מהפליטים מתו במהלך שנות המלחמה, עליה הרעיון לנצל את תעוזותיהם של המתים, ו'لتפרק' זותת פולנית ליהודים שרצו לבסוף מרוסיה. היו גם שזיאפו דרכונים פולניים. יהודים רבים זיהו פתח זה כהזדמנויות בלתי חוזרת להמלט מעמק הבכא וכך כמו להם ארגונים חסויים רבים המתעסקים בזיוופים ובמכירת נירות בסיווע לתושבי ברה"מ להגר בתור נתני פולין.

חרף כל הקשיים נחלצו חושים כמה מעסוקני אנ"ש ששם הולך לפניו ימינו, ובמסירות נפש תוך התיעיצות מתמדת עם משפייעו אנ"ש, הקימן של ממש לסייע ל'העתקה' – כלשונם – מברה"מ. עד מהרה נהרו מאנ"ש בהמוניים ושווכנו בדירות בעיר למברג עד ליציאת 'העשה' ביןתיים דאגו העסקנים להשגת הנירות המזויפות למחצה לשישי ואך לגמרי, ובכך בבד למروح ולשמן את הפקידים המשמשים בת רגשיים, ויחד עם כל זה אף לדאוג לפרטיטים הקטנים: השגת הדירות תנאים גשימים בסיסיים. הםعمالו עד למעלה מראש בעניין הצלת אונס משפחתי.

לهم רוב משפחות אנ"ש והשתכנו בסמרקנד ובטשנקה. לעומת משפחות אנ"ש – בחורי הישיבה, שרגילים היו בניידיהם משל היה זה חלק מתכנית הלימודים, נשארו מפוזרים בקבוצות קטנות אף בימי המלחמה. חלקים בגרויזה וחילקו במדינות נוספות. במשך כל אותן שנים נמדד ר' שלום מענדל מסניף 'תומכי תמיימים' אחד למשנהו, כאשר באחד נחשב תלמיד ובשני כמשגיח, וממנו לסניף הבא בתור ר' מוכן הלאה.

ויהי לאחר המלחמה החלה שיגרת החיים לקבל צביון מסוים. אנ"ש המרוכזים בערים הנ"ל הקימו חדרים, בתיהם כנסת וסניפי ישיבות. בה בעת החלה להציג להם השאלה – מה הלאה? עד متى יהיה בחיי מלחמתך? עד متى יעדמו בסכנה מתמדת? כך עמדו כולם ממתיינים להזדמנות לעורך מהחנק ומהכי המאסר.

ואכן הגיע זה קרב ובא – בחודשים שחלו נפתחה הפתחה: היה זה חרייך קטן כדי חזרו של מוחט, אולם היה בו שיורר כדי להعبر דרכו את דוב משפחות אנ"ש. היה זה בעקבות הסכם בין מדינת ברה"מ למדינת פולין אשר אפשר לנתני פולין פליטי החרב שנמלטו בהמוניים לעומק ברית המועצות, לשוב למדינתם.

מכיוון שרבים מהפליטים מתו במהלך שנות המלחמה, עליה הרעיון לנצל את תעוזותיהם של המתים, ו'لتפרק' זותת פולנית ליהודים שרצו לבסוף מרוסיה. היה גם שזיאפו דרכונים פולניים. יהודים רבים זיהו פתח זה כהזדמנויות בלתי חוזרת להמלט מעמק הבכא וכך כמו להם ארגונים חסויים רבים המתעסקים בזיוופים ובמכירת נירות בסיווע לתושבי ברה"מ להגר בתור נתני פולין.

לאחר שעם יהודים רבים כבר ניצלו את היציאה, ובקרב אנ"ש לא נעשה דבר, מאחר ולא ידעו באופן ברור מהי דעתו של "ק אדמור" הריני" – או אז בامي שנות תש"ו הגיעה ההוראה המשוערת כי אפשר לצאת, עכ"פ מי שאין לו אחריות משפחה.

ר' שלום מענדל, עם עוד כמה מהתמיימים שלא הייתה להם אחריות ועל משפחתי – זכו להיות מראשו ני אונ"ש שהצליחו להימלט מעבר למסך הברזל תחת נתיניות פולנית. הם השתמשו בתעודות של משפחה פולנית, וכך מצא

לא לאות להשגת התוצאות החשובות במה שהיא תלוי בו. לעודרתו באו הרבנים ר' הלל פעוזונר שלעיטים ביקר בפראג לעמוד לצד ולסיע בי משה מרוזוב שבמשך תקופה ארוכה שהה בפראג וסיע בידו. פרשיורו ביהן היה מעורר, והם היו עיקר תפקידיו - חלוקם הגדול לוטה עדין בזעף חזון למועד פרטום חלקיים מהם.

בתשורה נתמקד בתפקידים ה'צדדיים' כביכול שהשתלבו בתפקידו, נתבקשו ע"י כ"ק אדמור' נשיא דורנו או ע"י המזכירות.

א. מספר מכתבים וمبرקים כליים מכ"ק אדמור' הררי"ץ אודות ומסירת ברכות לכלות אן"ש. חלוקם התפרסמו כבר וחלוקם מופיעים בראשונה. כמוון שהזו חלק קטן מהמכתבים.

ב. לרוגל ס' שנה מנישואיו עם אשתו הרבנית מרת בתיה שתחי' - כמוון ממכתבי רבותינו ונשיאנו אודות נישואיהם.

ג. מספר מכתבים וمبرקים מכ"ק אדמור' נשיא דורנו אודות הקש בתחלת חודש אלול תש"ו דחק הרב ב"ר זלמן שניאורסאהן מפריז ע"י כתובת אימו (כפי שהתפרסם ב'תולדות לוי'צ' ח"ג ע' 888). יתכן שי לא עלתה ביד הרוז"ש להציג את הכתובת לאימו. כך או כך, תיקף כינור על הימצא של ר' שלום מענדל בפראג - בימי חדש מր חנון תחונתו ממנה. במקביל, היה עליי לדוחוק וללחוץ על הגדרת התקציבים להוציאות שגדלו, כי מלבד תפקיד ההוצאה למחית משפחות אן"ש היוצאים, היה עליי לנסות ולהציג תקציבים עבור ה'עשאלונים' והפסופרים לבני אן"ש המתיינים במלבורג בקוצר רוח ובסקנה מוחשית לעבר את הגבול.

המקום האידיאלי למשרד שכזה היה בפראג, שכן מחד נחשהఆז מדינת צ'כיה בין המדינות החופשיות והקשר עם העולם החיצון געשה ללא מעקב

ונזרקה (ה גם שהרבה מהמכתבים נכתבו בכתב סתרים שהחסידים הרגלו בו); לאידן, מקום זה הסמור לפולין ולאשכנז ואוסטריה נחשב ללא גבולות חמורים וקשים, כך שהקשר עם המדינות הסמוכות בהם שהוא רוב מןין ובנין של אן"ש געשה ללא בעיות מיוחדות.

כאמור, נבחר ר' שלום מענדל לתפקיד חשוב זה, ובנאמנות יתרה ביצע את חלקו בסדר מסודר. נטל כבד הוטל עליו, ובמשך כל אותם החודשים עבד במכתבים נפרדים.

שםשו בפרט ר' שניואר זלמן סרבנטקי, ור' יצחק גולדין ע"ה. כתה היה חסר עוד בORG חשוב ומרכזי: אדם שתפקידו לקשר בין הפליטים היוצאים לבין ארצות הרוחה, דהיינו צרפת וארכז'ב. לתפקיד זה נבחר זקני הר"ר שלום מענדל שיחי' קלמנסון ע"י כ"ק אדמור' הררי"ץ, אחר שכבר שהה בפראג בתקילת שנת תש"ז. מינו זה קיבל תוקף רשמי במכתב כ"ק אדמור' הררי"ץ בט"ו כסלו תש"ז (שיבווא להלן).

תקיך זה הורכב מכמה פרטיטים:

א. להעיבר לרבי הררי"ץ את כל האנפורמציה על יציאת אן"ש, שמותם, תമונותיהם ומצבם, כולל מכתבי ברכה ופנויים וכיו"ב; ובאופן דו-סטרי להעיבר לאן"ש את תשוכות הרב, מכתבי וشيخותיו.

ב. לרוץ ולשלוח את בקשנות ההגירה למדינות צרפת וארצה"ב כדי לקבל עברו הפליטים ויזות כניסה למדיונת הרוחה. עבודה זו נעשתה באמצעות הלשכה לענייני סידור הפליטים שmarcaזה היה בפריז, בראשות הר"ר בנימין גורודצקי, ובאמצעות מזכירות כ"ק אדמור' הררי"ץ בראשות הרש"ג.

ג. לשמש כקשר בין הלשכה לבין אן"ש בכל ענייני הכספיים שהוקצבו ע"י הג'וינט והועברו באמצעות הר"ר בנימין גורודצקי. לצורך כך היה על ר' שלום מענדל לשולח דיווחים שוטפים על השימוש בכספיים, על המשפחות הנהנות ממנה. במקביל, היה עליי לדוחוק וללחוץ על הגדרת התקציבים להוציאות שגדלו, כי מלבד תפקיד ההוצאה למחית משפחות אן"ש היוצאים, היה עליי לנסות ולהציג תקציבים עבור ה'עשאלונים' והפסופרים לבני אן"ש המתיינים במלבורג בקוצר רוח ובסקנה מוחשית לעבר את הגבול.

המקום האידיאלי למשרד שכזה היה בפראג, שכן מחד נחשהఆז מדינת צ'כיה בין המדינות החופשיות והקשר עם העולם החיצון געשה ללא מעקב ונזרקה (ה גם שהרבה מהמכתבים נכתבו בכתב סתרים שהחסידים הרגלו בו); לאידן, מקום זה הסמור לפולין ולאשכנז ואוסטריה נחשב ללא גבולות חמורים וקשים, כך שהקשר עם המדינות הסמוכות בהם שהוא רוב מןין ובנין של אן"ש געשה ללא בעיות מיוחדות.

כאמור, נבחר ר' שלום מענדל לתפקיד חשוב זה, ובנאמנות יתרה ביצע את חלקו בסדר מסודר. נטל כבד הוטל עליו, ובמשך כל אותם החודשים עבד

א

מיינוי ע"י כ"ק אדמור"ר הרי"צ בט"ו כסלו תש"ז
להתעכבר עדין בפראג לסדר בשם ענני הפליטים"

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13. N. Y.
SLOCUM 6-2919

יומפֿ יִצְחָק שְׁנַיאָרְסָהּן
לְיוֹבָפּוּוֹיְפּשׂ

ב"ה, ט"ו כסלו תש"ז
ברוקלין.

אל החלמיה החשוכ מוה שלום מענדיל שי

שלום וברכה בזזה הנזוי לחודיעך כי פלאתי ידי
ידידי תלמידי היקר זחבי געלה מתפלידי חומבי
חומיים וו"ח אי"ג הרב טוח"ר בניין שי
גראדעזקי לבא חי' בלשבחי אשר בפעריז לעזרה
חפליטים וסידורם זהזוי מבקש אוחך להחעכבר
עדין בפראג לסל' בשם ענני הפליטים ואודות
בל העניינים בזזה הנזה תגדייע וחכומם בשני
אכטפפלייארים האחד אשלה יש אלוי ואח השני
השלח לירידי היבורו הרב טוח"ר בניין שי הד"ל
לפעריז, ועשה כפי אשר יונזך לך מלבש כי נפעריז
זהשי"ה יעוז לך וחליל' בגשמייה וברוחניות

המכברך
י.י.י.

ה. ב ביקור הרב ב פאריז פגש בחסיד הנודע ר' בנצין שמטוב, ונודע לו על התיסודות סמינר לבנות הפליטים ב פראג, שמטרתו לימוד מקצועות קודש על מנת להעניק חיזוק רוחני ומוראלι לבנות הפליטים שהיו ברובם שלא מושפחות אנ"ש וחלקם יתומות או בודדות. מוסד זה, הנקרא 'בית שרה' על שם הרבנית שטרנה שרה אימנו של הרב הרי"צ, היה חשוב מאוד לרבי ובmeshar אותה שנה עקב אחר הנעשה בו, כתוב מכתב עידוד, דאג למשלוח הספרים, הקפיד שלא ישנו את השם ושלא יאפשר לגוף אחר ליטול את הנהלה על המוסד שהתנהל ברוח ישראל סבא על יסודי תורה החסידות.

פחות פעמים במכתבי הדגש הרב כי הוא רואה בר' שלום מענדל האחראי הבלעדי על הנעשה במוסד, על אף שבפועל איןנו המנהל הרשמי מפני כמה סיבות. את ניהול המעשי נטלה על עצמה מרת הדסה גראליק (הילמן) שנחשבה כבר פועל גדול בקרב החסידים. עוד קודם לכך, בפולין, סיכנה את עצמה בסיום להגירת החסידים. היא דאגה לתכניות בית הספר, ערכה את הדוחות, והפיצה בקרב התלמידות והמוסרות רוח חיים חסידית. נוצרף את מכתבי הרבי אודות בית הספר 'בית שרה', ומפני הקיצור במקום מילפרסטט את מכתביו הרב חמ"א חדקוב בענייני בית הספר.

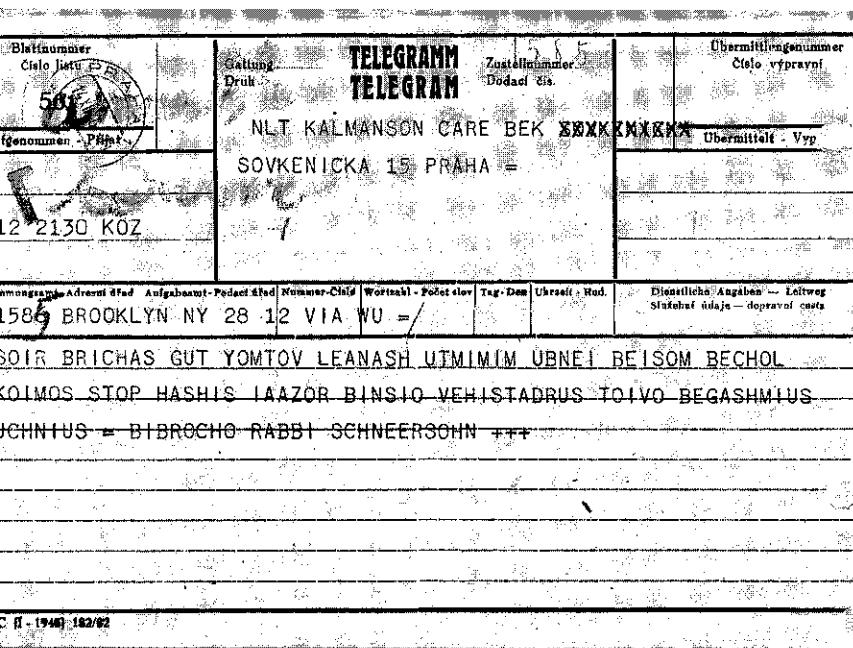
ו. שני מכתבים מצמררים שנשלחו ממזכירות הרב אודות סיוע באיתור ילדי ישראל שנעדרו בשואה. האחת היא תינוקת ממשפחה הנAGON האDIR מטשיבין הנחשה מגDOI הדור, הרה"ג ר' דובעריש ויינפלד. והשני הואILD מנוסא ליטאי שסופח להוריהם שכפי הנראה אימצוו אחר שלא היה להם ילדים משליהם.

ז. ולסיום - סיפור מופת מכ"ק אדמור"ר הרי"צ שריגל הר' שלום מענדל לספר את אשר אירע עמו בעת היותו באירלנד (דובלין) לרוגל עבודה השחיטה בקשר למצב ראייתו, וכעת הוואיל ליתן לנו את הציום ממכתב שאלו, וمبرך התשובה מכ"ק אדמור"ר הרי"צ שתיכף כשהגעה חלפה מחלתו ממנו באורה פלא.

הרבי שלום דובער שיחי פרידלנד

ג

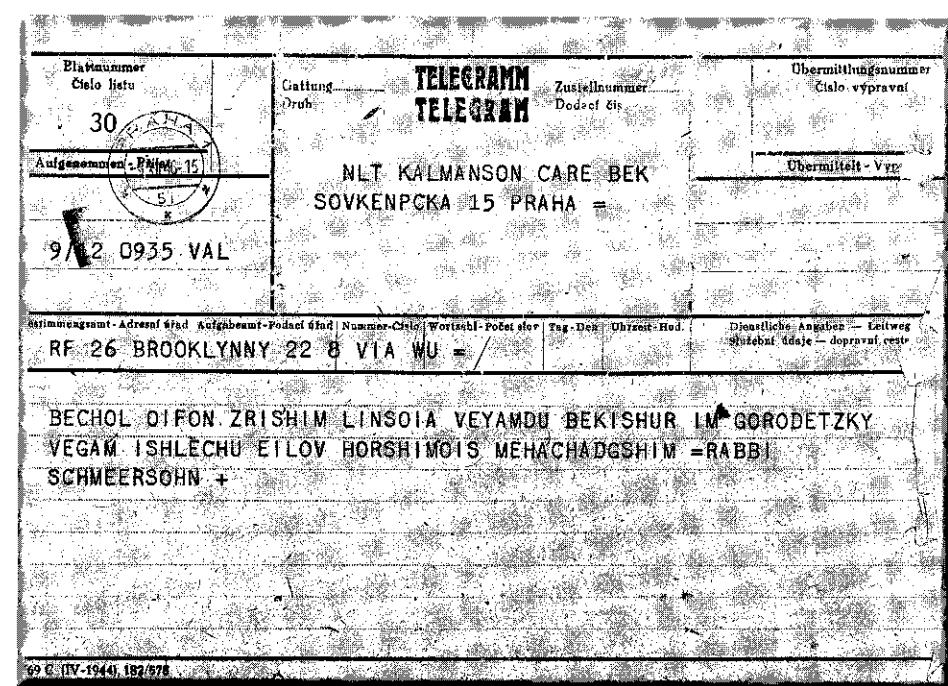
מברך כ"ק אדמו"ר הרבי"צ מיל"ט כסלו תש"ז הממען לקלמנסון מסיון ברכת גוט יו"ט - "למסור ברכות גוט יום טוב לאנ"ש ותמיימים ובני בית בכל המקומות. הש"ת יעוז בנסעה והסתדרות טובה בנסיבות וברוח בברכה רבינו שניאורסאהן"

19

ב

מברך מכ"ק אדמו"ר הרבי"צ הממען לקלמנסון שנשלח בט"ז כסלו תש"ז כנראה בקשר לעשלאון שיצא מליבורג באם להתעכ卜 בפולין או להמשיך "בכל אופן צריים לנסוע, ויעמדו בקיושו עם גורודצקי, וגם ישלחו אליו הרשיכות מהחדשים". רבינו שניאורסאהן

18

ה

מכتب כ"ק אדמורי הריני"צ מה' אייר תש"ז
אותות הר"ז סרברנסקי, ור"י גולדין שישארו עדין בפולין

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
Slocum 6-2910.

יוסף יצחק שניאורסון
ל יוניברסיטה

ב"ה ח' אייר תש"ז
ברוקלין.

ידידי אהיליך החשוב מוה' שלום מעודיל שי'

שלום וברכהן

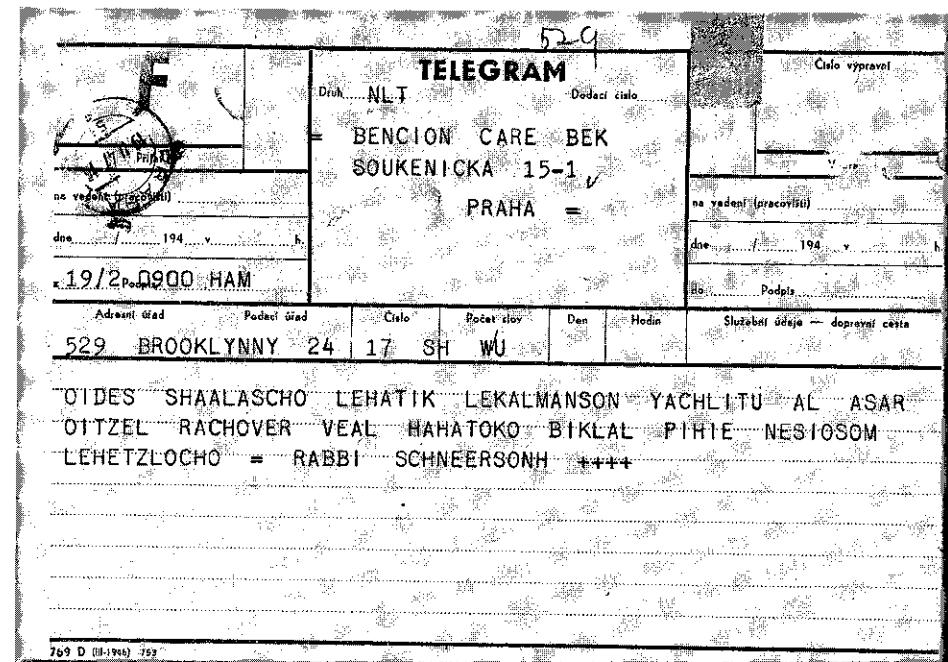
אוודוחה זלמן שי' טערעכרייגנסקי הזהה במדה
האפשרה צוב אשר ישאר עדין במקומו זיעזר
לאחינו שי' ובזוגע לבריאותו יש להשחרל שלא יחר
לו מלך צרכי גזפוי וחשיה'ה יחזקך זיהיה' בעזרו
בכל הצורך לו בנטמיות וברוחניות.

יודיע נא להר' שי' גולדין ישאר
עדין במקומו ויסדר העניינים עפ' חוראת חתני
הרבי דש"ג שליט"א זהאי'ה יצליחו בנטמיות
וברוחניות.

חתונתך לשם שבעו אלינו אבינו
שי' ובן אחינו שי' חשי'ה יעוזם ויצליחם
בנטמיות וברוחניות
השי'ה יברכו וישמרו ויצליחו
בנטמיות וברוחניות
המברכו/ס

ט

مبرק כ"ק אדמורי הריני"צ הממען לבנץין (שמטוב) מתאריך כ"ט שבט
תש"ז - "אותות שאלתו להעתיק לקלמנסון (הינו עברו להתגורר בפראג
בסמיכות לקלמנסון) יחולטו על אתר אצל (או אצל) ראהובר, ועל העתקה
בכל תחיה נסייתם להצלחה. רבינו שניאורסון"

ז

מכتب כ"ק אדמו"ר הררי"צ מט"ו מ"ח תש"ח
...יעתיק מושבו לפאריז והשי"ת יזמין לו שידוך המוכשר לו..."

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסון
ליובאוויזש

ב"ה ט"ו ט"ח תש"ח
ברוקלין.

אל תלמיד החשוב מוה' שלום מענדיל שי'
שלום זבריכה!

במענה על מכתבנו מיום י"ב לח"ג,
ח"ל אשר ניסן י"דידי מוה' רח' חיים דובער שי'
חרפה מחלתנו והשי"ת יחזק את בריאותנו וביראות
וזוגתנו תחיה זבריאותם אמתה' ויעזרם בהדרות
לחם בנו"ר. ועל שאלתנו אודה עצמו יתתיק מושבו
לפאריז והשי"ת יזמין לו שידוך המוכשר לו
ויסתדר בפדר חיים מושרים בנו"ג

הברכטם /ג

ט

מכتب כ"ק אדמו"ר הררי"צ מט' כסלו תש"ז
השי"ת יזמין לו שידוך המוכשר לפניו"

יוסף יצחק שניאורסון
ליובאויזש

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLOCUM 6-2919

ב"ה ט"ו כסלו תש"ז
ברוקלין.

אל תלמיד החשוב מוה' שלום מענדיל שי'

שלום זבריכתנו בזה הניג להודיע כי מלאתינו י"ד
י"דידי הלטידי היקר והכובע נעלמה מחלמידי זומבי
המקימית זונ"ה א"א הרב טוה"ר בנטימין שי'
נאראדעך ילבא בח' כלשבחי אשר בסארין לעזרת
הפלוטים זט'ידורט זהנגן מבקש אוחז להחעכבר
עהינן כפראג לסדר בשם טאנזני הפלוטים ואודו
כל העונייניט בזזה הנה חנדי ע' וחכמונה נשני
אבסטפל' אחים האחד חשלח ישר אל' וגאח שנוי
אשר ליהידידי חכשו הרב טוה"ר בנטימין שי' הנו"ל
לפאריז ועשה כב' אשר יעוז לך מלשבחי בפאהין
והשי"ת עוזר לך הצלחה בנסמיוח זברוחנווות

הברכתם

22

23

ט

מכتب כ"ק אדמו"ר הררי"צ מט' אלול תש"ח ברכה לקישורי התנאים

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 18, N.Y.
SLOCUM 6-2919

יוספ' יצחק שניאורסון

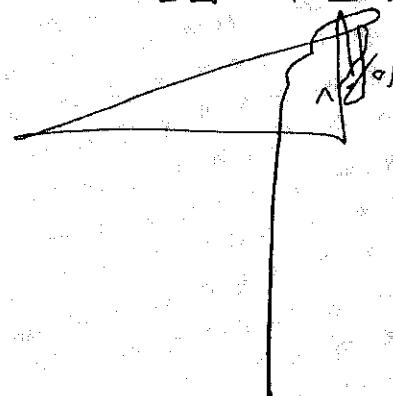
ל'ו'ב א'ו'יטש

ב"ה ט' אלול טש"ט
ברוקליין.

אל תחלפיך החזוב מר שלום מענדיל שי'
שלום וברכה
במגונה על חמבע מיזומ' ז' לאחד' ז'
הקדיש פקעוה"ח שלו עם ב"ג מרת' חי' ז'
חונז' מפליכט בברכה מז"ט י' חן השיח' ז'
בגדא טבא ותחמי' החתונה' פעשה טובה ומוצלח
ויאלי'ה בעבודת הוזביח ז' יתדרנו גסדר טוב
בגשמי'ה וברוחני'ה.

המברכת

גַּדְעָן אֶל-אַבְּרָהָם

ח

מכتب כ"ק אדמו"ר הררי"צ מ"ז סיון תש"ח "אודות הצעת השידוך בודאי תלמידי יدي ה' עוזיאל שיחי' ש"ב חינך בתו תחוי' כראוי ובטה קיבלה חינוך הטוב בפנימיותה והחכעה נכונה היא".

RABBI J. SCHNEERSOHN

OF LUBAWITZ

770 EASTERN PARKWAY

BROOKLYN 18, N.Y.

SLOCUM 6-2919

יוספ' יצחק שניאורסון

ל'ו'ב א'ו'יטש

ב"ה ז' ז' מיזון חט"ה.
ברוקליין.

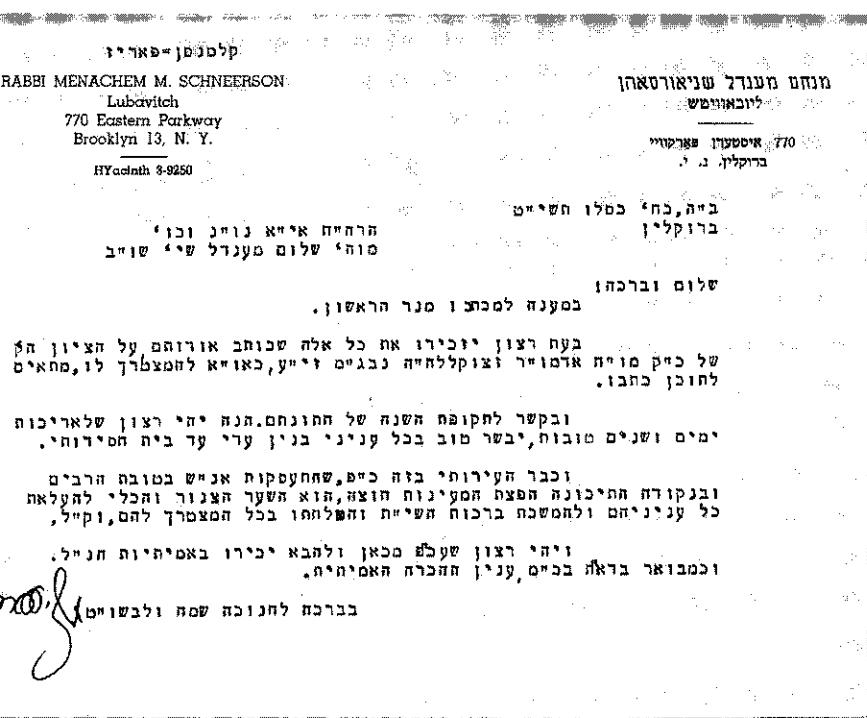
אל תחלפיך החשוב מר שלום מענדיל שי' קלמנסן
שלום וברכה
כמעונה עלי' מכחכו אודות' החצעת
השידוך בודאי תחלפיך י' דידי' ה' ר' עוזיאל ש' ז'
ש"ב חינך בתו תחוי' כראוי ובטה קיבלה
ח'זון לטוב בפנימיותה והחכעה נכונת היא
וחשיות' יאלחכם כנו'ג.

בשם ב"ק אדמו"ה שליט"א
זונברג. ס. ל'ו'ב א'ו'יטש

יא

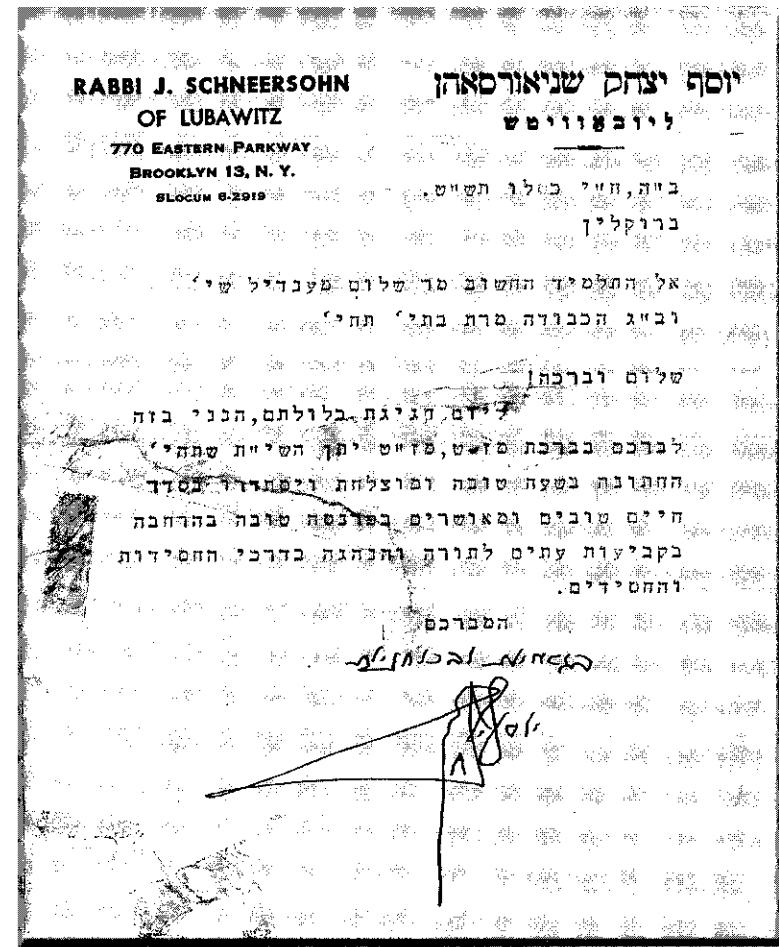
מכتب כ"ק אדמ"ר נשיא דורנו מכ"ח כסלו תש"ט

ברכות לרגל יום נישואיהם העשרי "לאיריכות ימים ושנים טובות יבר
בכל עוני בניין עדי עד בית חסידות... הפצת המיעינות חוצה הוא הש
הצינור והכלי להעלאת כל ענייניהם"

27

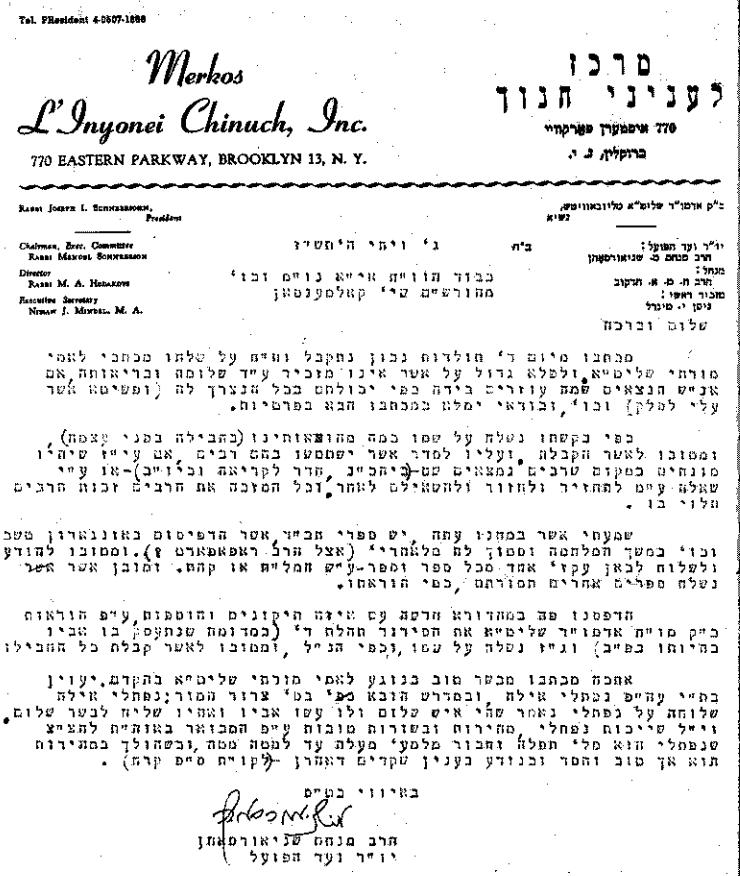
מכتب כ"ק אדמ"ר הר"ץ מה"י כסלו תש"ט ברכה ליום נישואיהם

26

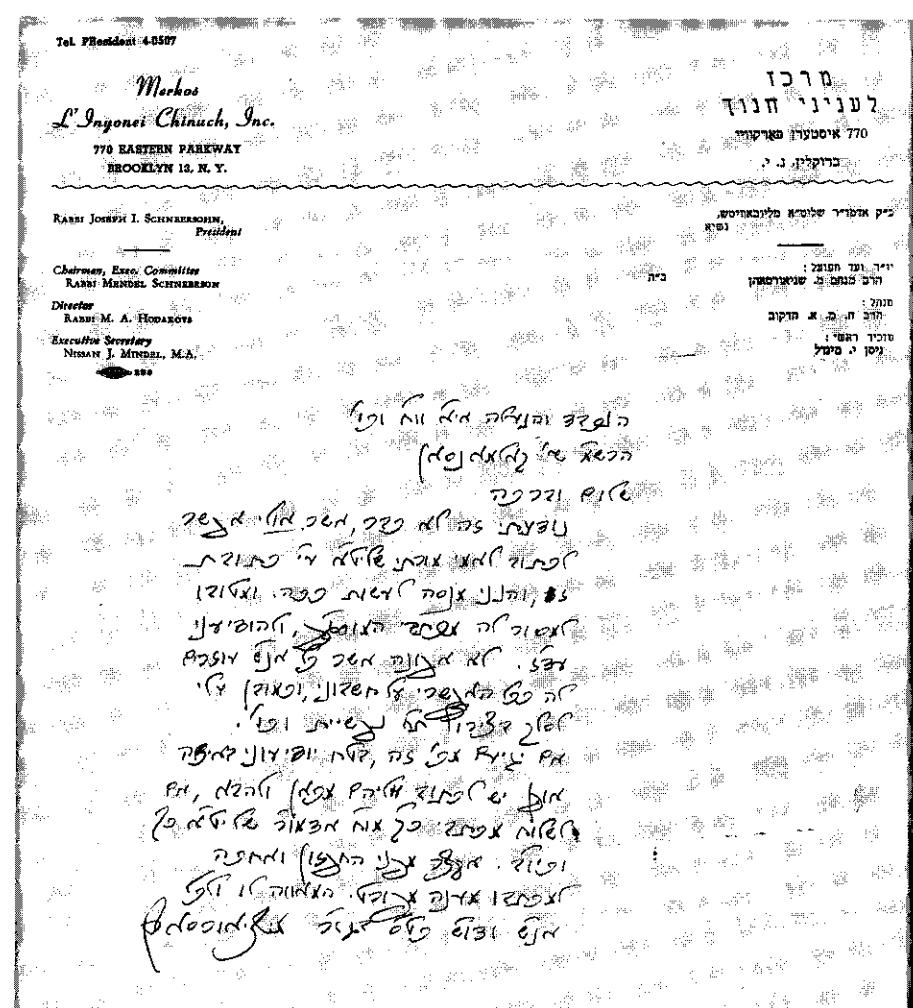
יג

מכותב מהרבי מג' ויחי תש"ז (ח' טבת) ת"ח על העברת המכטב ל"امي מורת שלית"א. ולפלא גדול על אשר אינו מזכיר ע"ד שלומה ובריאותה... ובסוף "אחכה מכתחבו מבשר טוב בונגע לאמי מורת שלית"ו ונוסף ביאור בעניין נפתלי אליה שלוחה והזריות בשורות טובות. ונוסף במכטב זה מאשר הרבי משלוח ספרים, ומבקש להשיג העתקת מספרי חב"ד שננדפסו באונגרין.

יב

מכותב ראשון מהרבי בעניין אמו - הרבנית חנה ע"ה - ללא תאריך (תאריך משוער - הימים התיכוניים של חודש מרחשון תש"ז, שכן ד' תולדות האמור במכטב הבא חל בכ"ז חשוון) להעביר את מכטבו לאימו הרבנית ומעודד העוזרה הנשמית שכמובן "על לסלק בצירוף ת"ח נפשית וכו'".

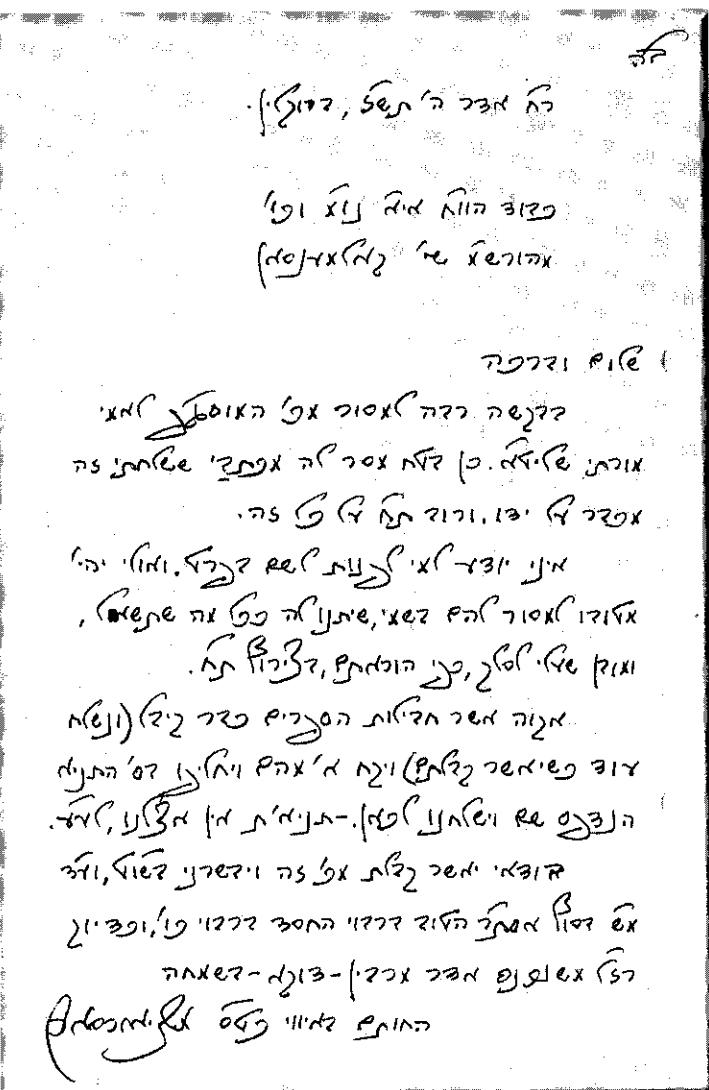

טו

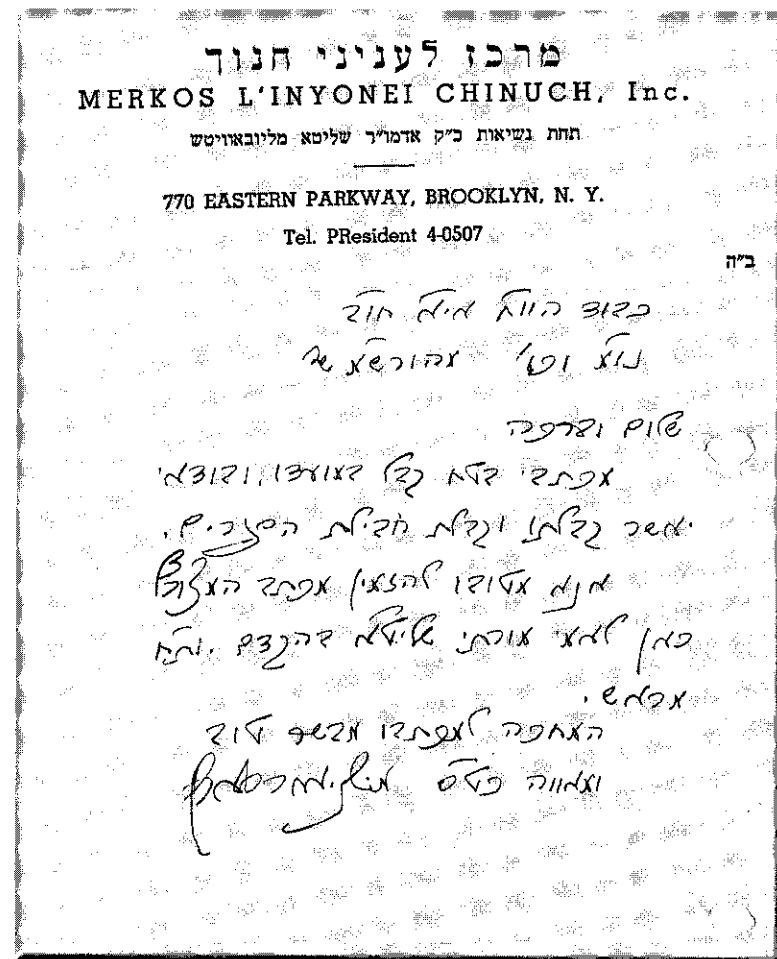
מכتب מהרבנן ר'ח אדר תש"ז למסור את המכtab לאיכו הרבענית, ושוב מעורר על עזרה "שיתנו לה ככל מה שתשאל, ומובן שעלי לסלק

יד

מכtab מהרבנן בלאריך (זמן המשוער אמצע או סוף ימי טבת, שכן במכtab מר'ח אדר מבקש הרב לאשר את קבלת המכtab) "...אנא מטובי להזמין המכtab המצויר כאן לامي מורתית שליט"א בהקדם"

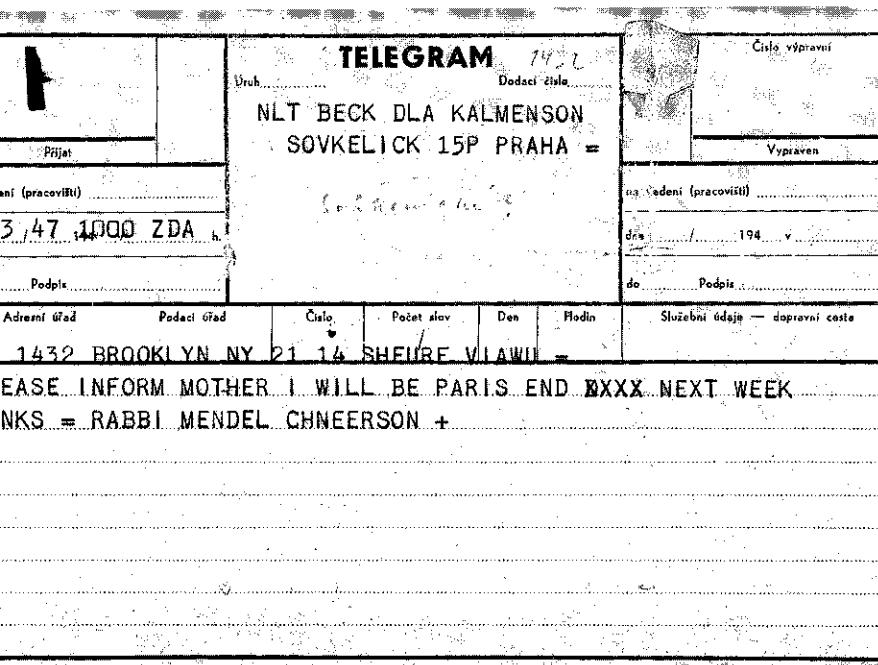
31

30

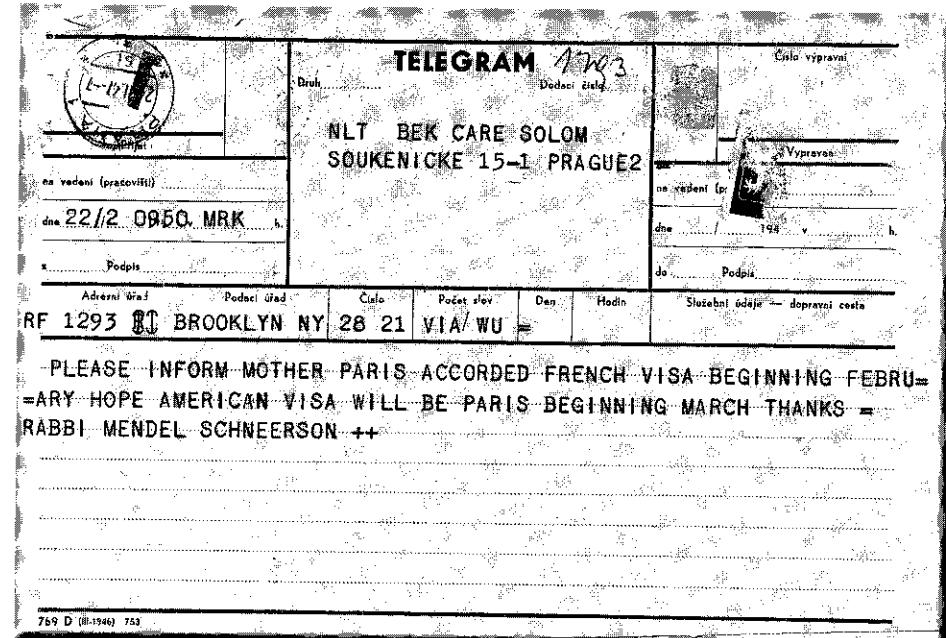
יז

עוד מברך אוטנטי (מ/3/15 - כ"ג אדר תש"ז) בו מודיע הרב על ביאתו לפריז - ובתרגום חופשי: "בקשה להודיע לאימי שהיה בפריז בשבוע הבא בתודה. רבינו מענדל שניאורסאהן.

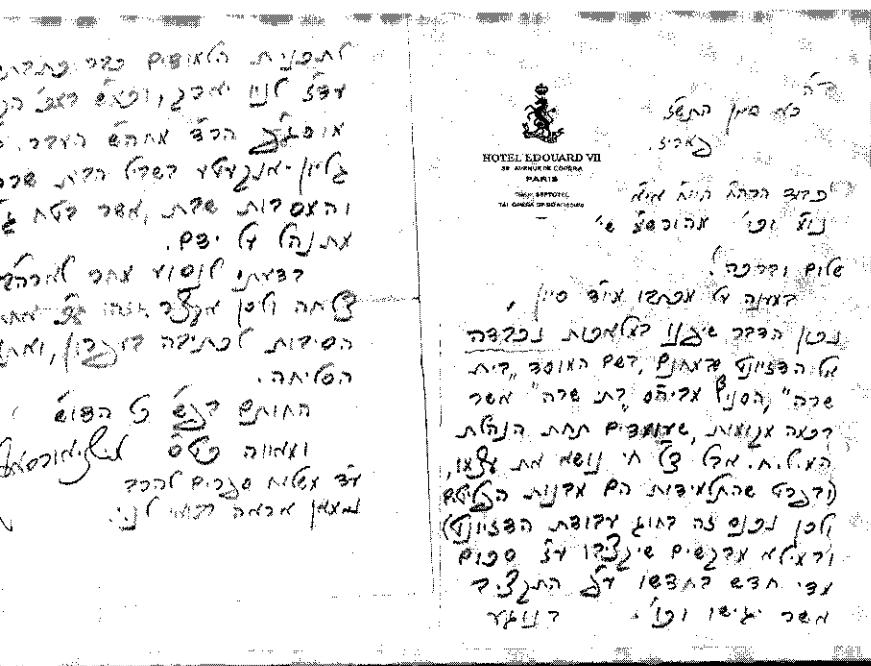
טז

MBERCK אוטנטי (מ/2/22 - ב' אדר תש"ז, שני ימים אחר כתיבת המכתב) בו מודיע הרב על אישורי הויזות - בתרגום חופשי: "בקשה להודיע לאימי פריז נתנה (אישור) את הויזה הצרפתית בתחילת פברואר, אקווה שהויזה האמריקאית תגיע לפריז בתחילת מרץ, בתודה. רבינו מענדל שניאורסאהן.

יט

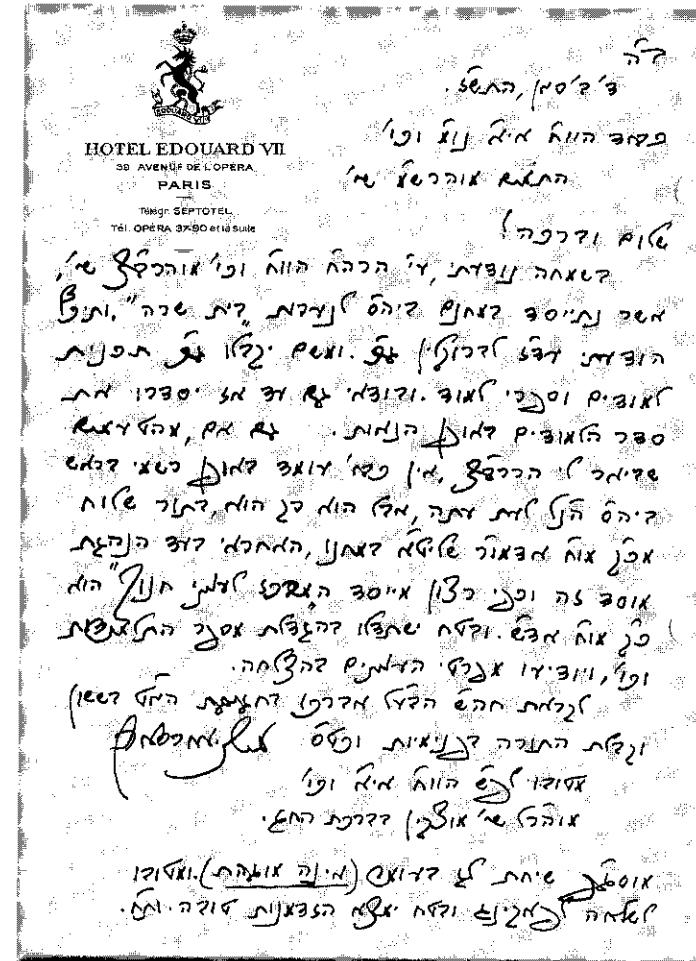
מכתב הרביה מכ"א סיוון ערב נסיעתו עם אימו לארצה"ב
(כת"י בעיפרון ע"ג בלאנק בית המלון) אודות בית הספר 'בית שרה' אשר
ישתדלו להשיג תקציב מהדזינט, מודיע על נסיעת צלה לארץ
"זהה ג"כ אחת הסיבות לכתיבת בעיפרון".

35

יח

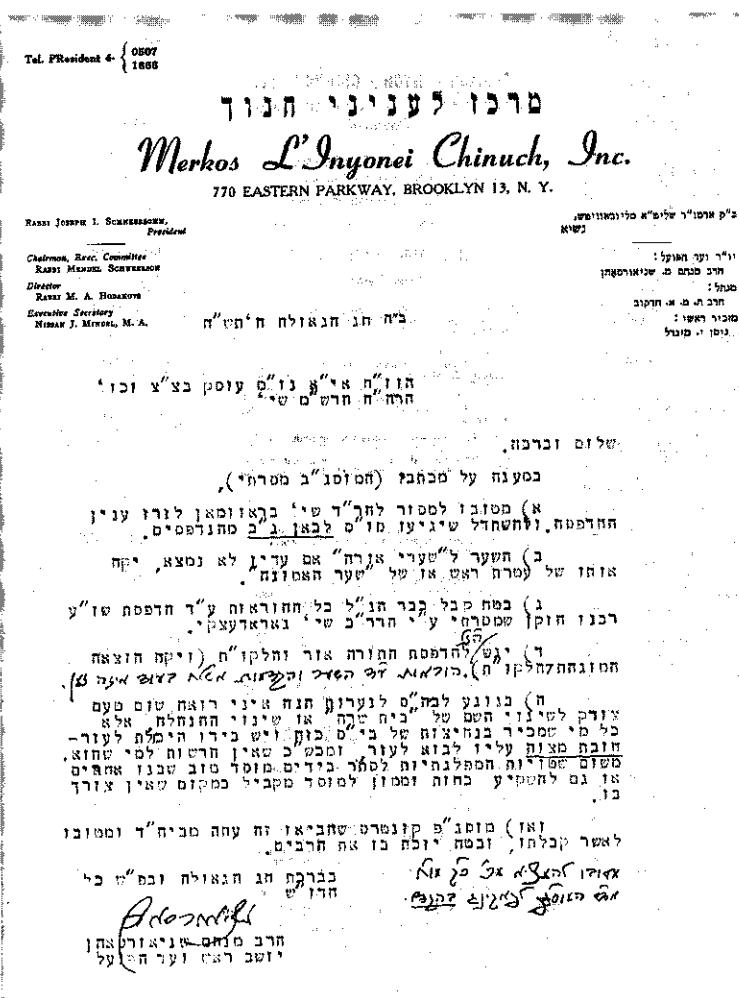
מכתב הרביה מב' סיון תש"ז (כת"י ע"ג בלאנק מלון אדווארד בו שהה בפריז)
בנה מודיע הרביה כי קיבל בשמחה את הידיעה על התיסודות ביה"ס לנערות
"בית שרה" ודואג שיקבלו תכנית לימודים מברוקLIN ומוסיף
... אבל הוא רק הוא, בתור שלוח מכ"ק מוש"ח אדמ"ר שליט"א במחנו,
האחראי بعد הנהגת מוסד זה...".

34

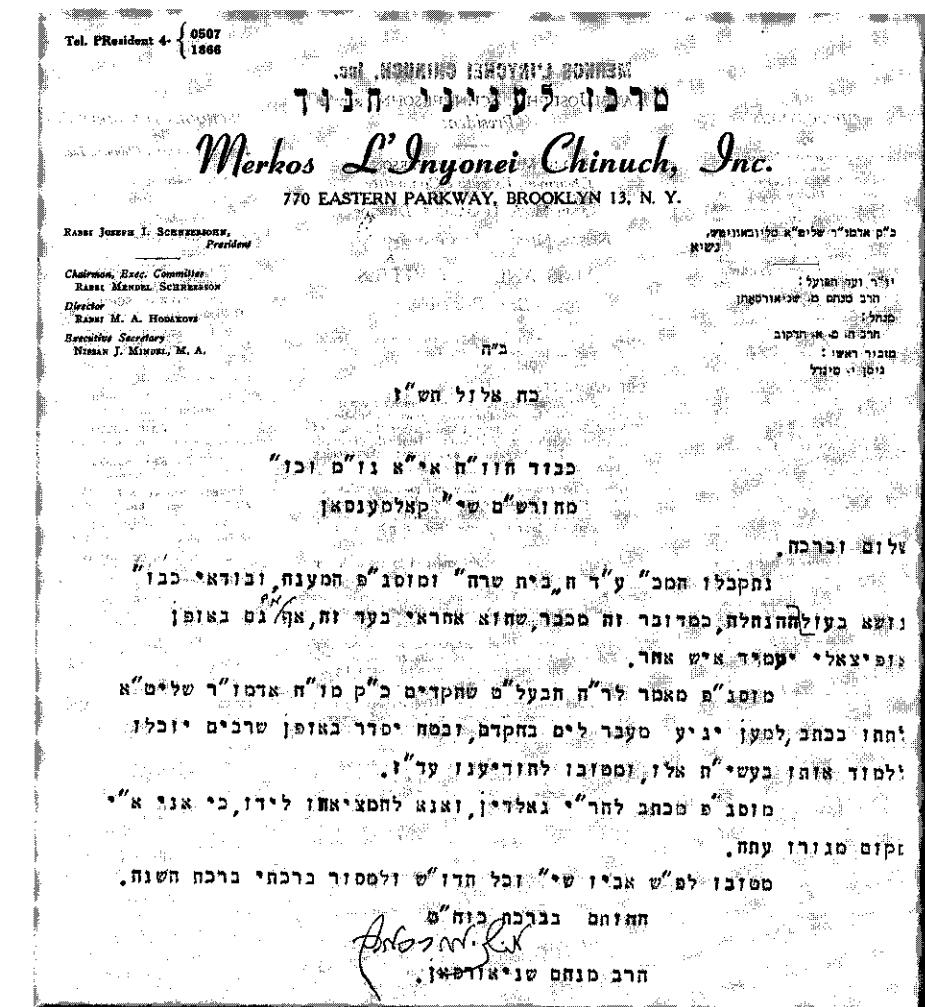
כג

מכتب הרביה מהג הנאהה תש"ח אודות ענני החדפסה למסור להר"ד
בראומאן כמה הוראות באופן ההדפסה, ואודות 'בית שרה' שלא לשנות
השם או את הנהלה, וכל שיש בידו לעזר ומカリ בנחיצות בה"ס "חוון
מצוה עליו לבא לעזר".

כ

מכتب הרביה מכ"ה אלול תש"ז אודות בית הספר 'בית שרה'
ובוודאי כבודו נושא בעול הנהלה כמו דבר זה מכבר שהוא אחראי بعد זה,
אף אם באופן אופיציאלי יעמיד איש אחר.

כג

מכتب מהמצוירות מתאריך כ"א טבת תש"ז אודות הצלה ילדה יהודית הנמצאת לפיה העשרה בלבד ממשפטה הרוב דובעריש ווינפלד הגאנטשעבן אשר מתחנן לסייע בעדו להציל את הילדה מידי הנקרים

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
PHONE 6-2910

יוספ' יצחק שניאורסון

ליובטוויטש

ב"ה ב"א טבח תש"ז
ברוקלין

אל המלפני החשוב וו"ח אי"א מוח' שלום מענדל שי'

שלום וברכהן
לפניהם בפשעבין זכעה בירושלים חוכב"א ג' בותה

לי ברכיהם אללה נברון מליחם לחנותו הרב ברוך האלבערשטאט אשר חי אבר"ק זאקליקוב האמוץחה

לזובליין ברוח חדר עם זוגתו לאח ללכוב ושם

בלבוב נזולדה להם ננה וכדי לאצילה מטהכינה מסרנו

אוחח למיידת א' אשר שמה סקריבילא Skribila

אשר נרתת איז בלבוב ברחווב זיגליקו וויטשא מסטרז

או 14, בצעת החנאה הי' כלבוב ד"ר א' ושמן בילוינט

אשר יעד חיטט און כל חענין אובל ספק אם ומאי

היא עוד בחיים.

הרוב זוינדעגעעלד שי זוקה של הילדה

היא לד מתחנן לשחרר להציל און נקדמתה מדריך

הנברים ולהביבה איזין.

בଘאט עם הונ'ל הנון לבקשו להחענין

בדבר ולבוז בדרכם עם טי ט' מילקיט לבקר המצד

הנובח זלעשות או מה שראוי ואפשר ויזורי עניין

מהזאה. מחהה לנט' פיעזון ומעונן

הרוב פונעם שניאורסון

במושות ווינפלד הגאנטשען
בשם ב'ק אדרון ר' שלט' א'

כב

מכتب הרבי מכ"ה שבת תש"ח להמציא כמה ספרים להר"ד בראומאן בהקדם היוטר אפשרי.

מרכז לעוני נוי חנוך
MERKOS L'INYONEI CHINUCH, Inc.

תחת נשיאות כי אדרון שליט' א מלויוואויאש

770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

Tel. President 4-0507

ב"ה

כח שכת פש"ה

כבוד הו"ה א"י"א זוז"ט זוז"

סחזרט"ט ס"י

שלום וברכה. הנהן מסחר בזח קיבל טכובין, ובמונזה עליהם:

א) סוזן פ' סכוב חטבדר פצב עניין טרה טרוין

ב) בבקשתו לחחדל שיכזיאו להר"ד ש"י

בראוזומאן אה פנסקי דיז'ט של ה"ז זאה שער טעלען

פאזונז ושער חיזז לאד האפץ" בהקדם היוטר אפשרי

כובטי בזח ג' ב לועה חטז'יף אובל בגראח צרייד זיר

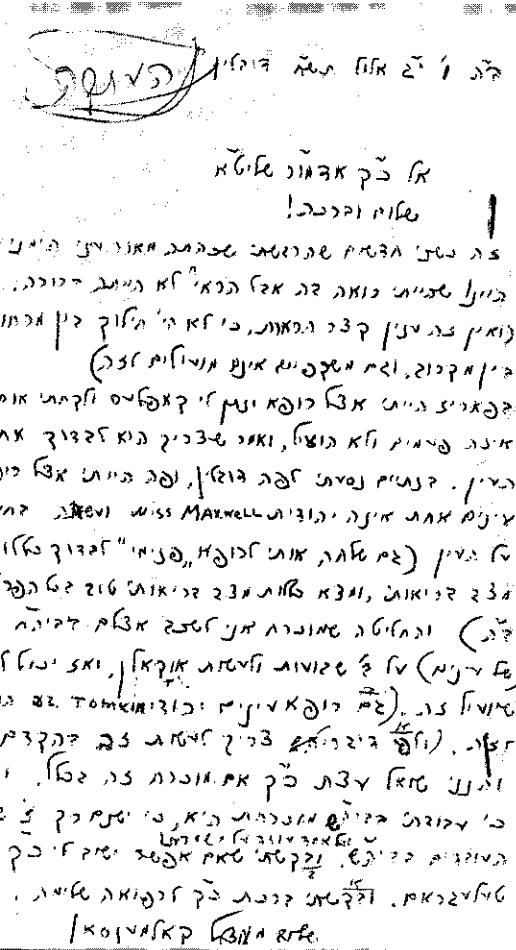
וחסידלוות כרי שיגיע לפועל. וטפזבו לחוזדי

המוציא. מחהה לנט' פיעזון ומעונן

Adarson

כה

מופת מכ"ק אדמוך הריני"

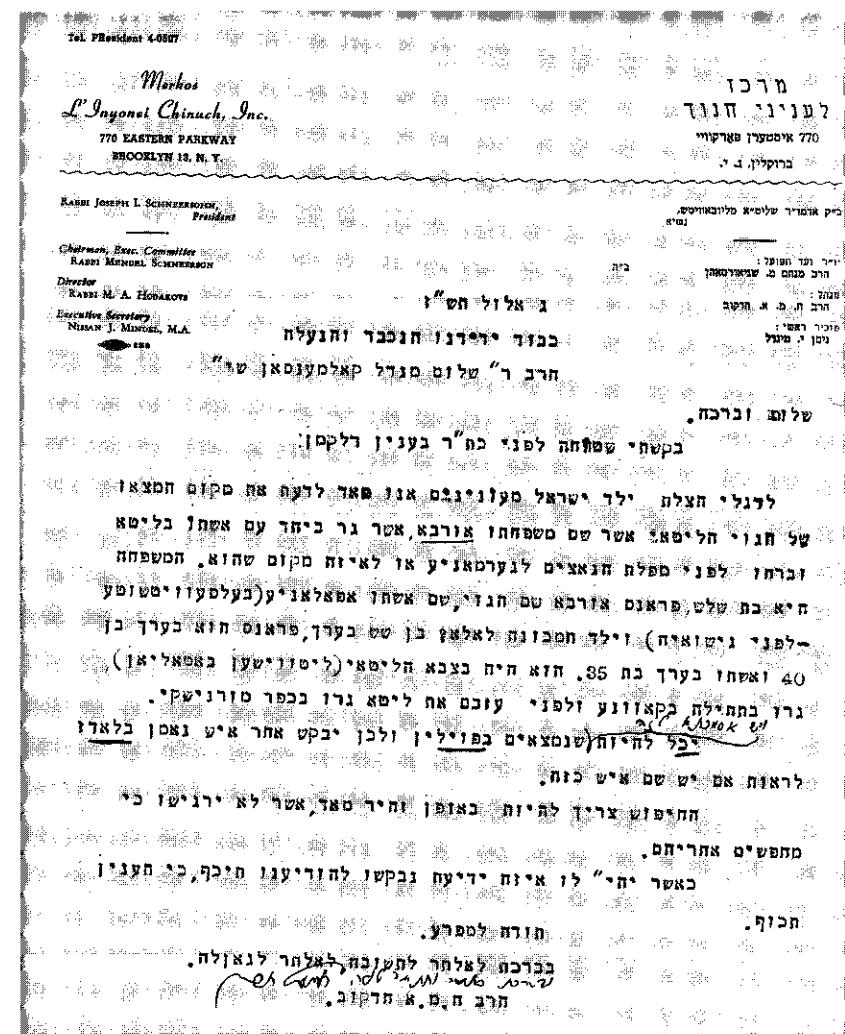

מצו"ב מכתב שלשלח ר' שלום מענדל ב"ג אלול תש"ח בו מודיעו לכ"ק מאור עיניו הימניתזה כשני חודשים ולאחר נטילת תרופות שלא הוועלו החלתו אחר בדיקות שני רופאי עיניים על אישפוז לשבועיים מלאוה בטיפולים מיוחדים, ועפ"י דבריהם היה לעשות זאת בהקדם. אלא שלאידך מצד עובודתו כשותח עלול להחסר בתפקות בית המטבחים, ועכ"ב בא לשאול בקשת ברכה ועזה מהרבבי.

הברך לא אחר לבא, ובתוך פחות משבוע בתאריך י"ט אלול נתקבל מברך שתוכנו: "יתעסק בעבודתו והשיות ב�性יות וברוחניות. רבינו שניאורסאהן. מוסר ר' שלום מענדל על שעת קבלת המברך -

מכתב מורהחמן"א הדקב מותאריך נ' אלול תש"ז אודות הצלהILD ישראלי מידי זוג גויים ליטאים מאציו שע"פ ההשערה מתגוררים בלאדז,

ולעשות זאת באופן זהיר מאד

חודשיים של טיפולים שלא הועלו וחחש כבד מהפסד הראה בעין זו רח"ל, תיכף כשקיבלה את המברך חלפו הלווה להם המיחושים כלא היו, ושבתי לוראות אף בעני הימנית כאחד האדם, וככימים ימימה. היה זה מופת גליי מרובי הרוי"צ.

